

Powstanie krakowskie. Wiosna Ludów na ziemiach polskich

Podsumowanie

10

Polecenia podsumowujące

1. Omów przebieg Wiosny Ludów na ziemiach polskich.
2. Wyjaśnij, w jaki sposób Polacy odwoływali się do hasła europejskiej Wiosny Ludów.
3. Opisz następstwa Wiosny Ludów na ziemiach polskich.
4. Oceń postać Jakuba Szela.

Spiski i konspiracje

Działalność konspiracyjna emisariuszy Towarzystwa Demokratycznego Polskiego na ziemiach polskich w celu wzniesienia powstania. Akcje agitacyjne wśród chłopów zakończone niepowodzeniem. Spiski Szymona Konarskiego i księdza Piotra Ściegiennego odkryte przez władze zaborcze. Zapowiedź wybuchu powstania w trzech zaborach w 1846 r. Działalność konspiracyjna na terenie Galicji. Zbojkotowanie planów organizacji powstania przez chłopów w Galicji, postrzegających je jako spisek panów.

Rabacja galicyjska

II 1846 – wybuch rabacji w Galicji. Główny cel rabacji – sprzeciw chłopów wobec panów i systemu pańszczyźnianego. Na czele rabacji Jakub Szela. Początkowo wspieranie uczestników buntu przez Austriaków, potem zwalczanie.

Powstanie krakowskie

II 1846 – wybuch powstania krakowskiego. Program zgodny z postulatami Wielkiego manifestu Towarzystwa Demokratycznego Polskiego. Brak wsparcia powstania ze strony bezrolnych chłopów. Poparcie powstania przez górników z Wieliczki i Chrzanowa, studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego i krakowskich rzemieślników. III 1846 – upadek powstania krakowskiego. Wolne Miasto Kraków jako Wielkie Księstwo Krakowskie przyłączone do Królestwa Galicji i Lodomerii.

Wydarzenia Wiosny Ludów na ziemiach polskich

Wielkopolska centrum działalności spiskowej. III 1848 – wybuch powstania wielkopolskiego jako pokłosie działań rewolucyjnych w Berlinie. Ludwik Mierosławski przywódcą powstania wielkopolskiego. V 1848 – kapitulacja wojsk powstańczych mimo zwycięskich potyczek pod Miłosławiem i Sokołowem. Wzrost niechęci znacznej części społeczeństwa niemieckiego do sprawy polskiej. Kraków i Lwów najsilniejszymi ośrodkami Wiosny Ludów w Galicji. Niewielki oddźwięk Wiosny Ludów w Królestwie Polskim.

Następstwa Wiosny Ludów w dawnej Rzeczpospolitej

V 1848 – uwłaszczenie chłopów w Galicji. Ożywienie polskiego ruchu narodowego. Wzrost poczucia odrębności narodowej na Śląsku i Śląsku Cieszyńskim, kreowanie polskiej tożsamości – m.in. działalność Józefa Lompy i Andrzeja Cinciały. Budowanie tożsamości kaszubskiej na podstawie narodowej tożsamości polskiej w drugiej połowie XIX w.

Udział Polaków w Wiosnie Ludów w Europie

Włochy: Legion Mickiewicza, Wojciech Chrzanowski, Ludwik Mierosławski.
Węgry: Legion Polski pod dowództwem Józefa Bema.

Polecane publikacje

P. Korczyński, *Śladami Szeli, czyli Diabły polskie. Wymazana historia Polski*, Warszawa: Wyd. RM, 2020.
T. Szubert, *Jak(ó)b Szela (14) 15 lipca 1787 – 21 kwietnia 1860*, Warszawa: Wyd. DiG, 2014.

